

Το δώρο ενός Αγίου για τέλεια παιδεία μόρφωση και αρετή (Παναγιώτης Κοντογιώργος)

/ [Πεμπτούσία](#)

Ο Άγιος Βασίλειος κατάφερε να επιτύχει την ένωση του ελληνισμού με το χριστιανισμό σε μια περίοδο σφοδρών συγκρούσεων τόσο για την παιδεία, όσο και για την κοινωνία. Αυτή η ένωση οδήγησε σε γαλήνη και ομόνοια των δύο κόσμων σε σημείο πολλοί εθνικοί να γνωρίσουν καλύτερα τον χριστιανισμό και να τον ασπαστούν.

Επίσης, κατάφερε να δώσει αξία και κύρος στην ελληνική γλώσσα. Μπορεί η lingua franca της εποχής να ήταν η ελληνική, όμως, όταν η αυτοκρατορία έχει τεράστια έκταση είναι κατανοητό να υπάρχουν διάφοροι διάλεκτοι και γλώσσες. Παρατηρείται ότι γίνονται ταχείς αλλαγές στη γλώσσα, ώστε να προσαρμόζονται στις επικοινωνιακές ανάγκες του πληθυσμού. Η ώθηση του Βασιλείου στην αρχαία ελληνική γραμματεία οδήγησε κατά κάποιο βαθμό στην αττικίζουσα ελληνική από την οποία είναι επηρεασμένη η μεσαιωνική ή βυζαντινή ελληνική γλώσσα. Ο Βασίλειος αλλά κι άλλοι πατέρες της Εκκλησίας π.χ ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος

ομιλούσαν κι έγραφαν στη γλώσσα του Θουκυδίδη, ώστε η κλασική παιδεία να ενταχθεί στη ζωή των χριστιανών, αλλά κυρίως να ομορφύνουν τον λόγο τους. Έκαναν χρήση πολλών μεταβολών και εικόνων. Κάθε κείμενο του Βασιλείου περιέχει εικόνες, ώστε ο αναγνώστη να μαγεύεται και να καταλαβαίνει καλύτερα το περιεχόμενο.

Σε μεγάλο βαθμό οφείλεται η διάδοση της αρχαίας γραμματείας στον Μέγα Βασίλειο, καθώς είναι εκείνος ο οποίος ήρθε απέναντι στο ρεύμα, απέναντι στις διαταγές του Αυτοκράτορα Ιουλιανού του Παραβάτη και πολλοί νέοι έμαθαν και με τη σειρά τους διέδωσαν αρχαία κείμενα. Σε σημείο που οι επόμενες γενιές να τα μελετήσουν καλύτερα, να ενδιαφερθούν για αυτά και να τα κάνουν γνωστά και σε άλλους πολιτισμούς. Μας έδειξε την ευθύνη που πρέπει να έχουμε, να σεβόμαστε τους προγόνους μας, όποιοι και αν είναι αυτοί, και να προσπαθούμε να διασώσουμε την πολιτιστική κληρονομιά μας. Αυτή θα μας κάνει άξιους πολίτες. Μόρφωση για τον Άγιο Βασίλειο δεν είναι μόνο η απόκτηση γνώσης, αλλά και η κατοχή αρετής. Η κλασική παιδεία έχει τα στοιχεία εκείνα που μπορεί να μας κάνει ενάρετους ανθρώπους.

Κλείνοντας, παρατηρούμε ότι ο δικός μας Άγιος Βασίλειος μας δίνει ένα πολύ ωραίο δώρο, να μπορούμε να έχουμε τέλεια παιδεία, μόρφωση και αρετή. Αυτή είναι άλλωστε η επιθυμία κάθε γονέα. Μας δείχνει τον τρόπο για να επιτύχουμε έχοντας πάντα ελευθερία. Οφείλουμε να διδαχθούμε από την αρχαία ελληνική γραμματεία και να λάβουμε τα μηνύματά της. Η απουσία της κλασικής παιδείας οδηγεί σε απουσία αξιών. Οδηγεί αναγκαστικά, θα μπορούσε να ισχυριστεί κάποιος, σε μια τεχνοκρατική αντίληψη των πάντων. Αυτή η προσέγγιση οδηγεί νομοτελειακά σε φαινόμενα ηθικής πτώσης και κρίσης των αξιών όπως αυτά που βιώνουμε στη σύγχρονη εποχή.

Βιβλιογραφία

Καραγιαννόπουλος Ι. (1982), Ο Μέγας Βασίλειος και τα κοινωνικά προβλήματα του καιρού του, *Βυζαντινά*, 11, 111-132.

Κοντογιώργος Π. (2015), *Φιλολογικό υπόμνημα στο λόγο του Μεγάλου Βασιλείου προς τους νέους όπως άν έξ έλληνικών ώφελοϊντο λόγων*, Αθήνα.

Μεταλληνός π. Γ. (2003), *Παγανιστικός Ελληνισμός ή Ελληνορθοδοξία*, Αθήνα: Αρμός.

Πελώνη Α (2002), Τα πολλά πρόσωπα και οι διαφορετικές πατρίδες του Αγίου των

Χριστουγέννων, Τα Νέα, 21/12/ 2002.

(απόσπασμα από την εργασία »Η κλασική παιδεία, το δώρο ενός Αγίου«)